ke všem účastníkům a přesně je poučiti o obsahu i důsledcích všech jednání, jež mezi nimi vede. Je proto povolán upravovati jejich vzájemné poměry jak mezi živými, tak i na případ smrti nebo v důsledku úmrtí, a úpravu tu veřejně osvědčovati.

Tento ideový program, vyplývající nejen z teoretických úvah, nýbrž i z praktické potřeby, zastává při každé příležitosti slovem i písmem, o čemž svědčí jeho přednášky občas v našem spolku konané i časté příspěvky do našeho časopisu. Jeho Glossy k § 8. osnovy advokátního řádu, uveřejněné v našem letošním březnovém čísle, jsou dokladem jeho neotřesené bystrosti i čilosti, jeho idealismu a optimismu, kteréž si dovedl uchovati až do kmetského věku přes všecka zklamání a nepochopení, jichž zažil více než dosti. Stejně tak i cenné pokyny, dané nám k odmítnutí původně nám osnovaného kolektivního uhražování škod ze zpronevěr notářů, svědčí o jeho zájmu o budoucnost stavu a o pevné víře, že přijde doba, kdy i náš stav a naše povolání dočkají se řádného vybavení a zákonného zabezpečení svých práv.

Přes své vynikající kvality a neúmornou píli a zdatnost zůstal však nejvýš skromným: nikdy se nedral do popředí, nikdy nesháněl funkcí stavovských ani veřejných — své místo a své poslání však vyplňuje co nejlépe a dbá o to, aby místo jemu svěřené zachoval pro svého nástupce nejen nezhoršené, ale upevněné a zvelebené.

A jako ve své kanceláři, tak i v životě rodinném a občanském jest příkladem muže vzácně vyrovnaného, rozšafného a šlechetného, ryzího charakteru, vůbec muže duševně i tělesně krásného — zosobněním oné hellénské kalokagathie, která lidstvu zůstává stále ideálem. Jeho statná postava, výrazná tvář, kterou úsměv málokdy opouští, i jiskrné oko prozrazují mladistvý elán i stálou svěžest, které si náš jubilant dovedl zachovati přísnou životosprávou a abstinencí od všech škodlivých požitků až do svého vysokého stáří. Je nadšený turista a milovník přírody, zejména svého rodného kraje na prahu Českého Ráje. Doma pak je mu největší radostí jeho jediný vnuk Miloš, pětiletý synek našeho milého kolegy a spolupracovníka, Dra Josefa Možuty.

Milému jubilantu, který při svém krásném věku není stár, ale svou čilostí, zájmem, iniciativou i pilnou prací zastiňuje mnohé daleko mladší a je nám všem zářivým vzorem notáře, jaký má býti, upřímně přejeme ještě »mnogaja ljeta«. Dr. F. J.

Advokát JUDr. KAREL NOVÁK:

Podejme si ruce.

Mám za to, že jest jednou zjednati jasno mezi tím, co spojuje a co odděluje stavy tak příbuzné jako jest stav notářský a stav advokátský. V poslední době bylo toho příliš, čímž poměr obou stavů mezi sebou se zhoršil do nesnesení. Nebudu uváděti to, co mám na mysli, jisté všichni to dobře víme. Jedná se mně o to, abych ukázal, že tento bratrovražedný boj mezi námi nejen že nám není na prospěch, nýbrž ke značné škodě.

Nás mezi sebou odděluje — a mluvme si upřímně — pouze snaha notářů, aby pouze jim byla vyhražena agenda smluvní. Rozebereme tento požadavek, jak se nám advokátům jeví později, nyní si všimněme, co nám jest společného.

Notáři oficielně vznesli tyto požadavky (viz České Právo, ročník XVII., str. 22.):

1. Aby byla zrušena možnost solenisace určitých listin notářským spisem. Tento požadavek z našeho stanoviska nebyl by nepřekonatelný, když stejně se solenisace málo užívá, a pak poplatek za spis jest stejný, takže advokát v takových případech pravidelně pracuje s notářem, když jest to jen trochu možné.

2. Aby byla rozšířena vykonatelnost notářského spisu na každou soukromoprávní povinnost. S tím souhlasíme plně.

3. Aby byla umožněna uzávěra stavu znemožněním započítání cizích praxí do praxe notářské. Nemůžeme proti tomu nic namítati, když i my se dožadujeme zákazu tak zv. soudcovského privilegia, ovšem nedosáhli jsme toho. Jest přirozeno, že notářským komorám musí býti dáno právo, aby odmítly zápis do seznamu kandidátů, mají-li pro to vážné důvody.

4. Jest ovšem také přirozeno, že by se doporučovalo, aby byly respektovány osazovací návrhy komor notářských.

5. Nemáme nic proti tomu, aby poplatky za soudní legalisaci byly upraveny stejně jako poplatky notářské. Soudní a notářská legalisace má stejný význam a proto nebylo by nic nepřiměřeného, aby oboje druhy legalisací měly stejné poplatky.

6. Ochrana pokoutníků. Tuto věc sledují advokátní komory velice dlouho, a nedodělaly se žádných, nebo jen nepatrných úspěchů, to také proto, že oba stavy, jichž se to týká, notáři a advokáti, o věc se zasazují odděleně, ačkoliv společná práce by byla nejpřirozenější. Musíme oba pochopiti, že dokud budeme my sami dva jeden druhého pokládati za »pokoutníka« ve svých oborech, nedocílíme, abychom vytlačili ty živly, které nám škodí oběma nejvíce. Obligatorní signování tabulárek jest stejně snahou obou stavů, a jen společným voláním je můžeme docíliti. Není přehnaným tvrzením, že bujení pokoutnictví rozmohlo se takovou měrou, že ohrožuje oba stavy v jejich hospodářské prosperitě, avšak obecenstvu přináší škody. Příslušné úřady stále nevidí škod, které jsou stále působeny, a musí v tomto bodě oba stavy nevyhnutelně postupovati společně. Jest dost smutné, že pokoutnictví může býti stíháno jen podle dvorského dekretu starého více než 100 let, aniž bychom se domohli trochu snesitelnější úpravy této metly obou stavů.

7. Notáři chtějí agendu pozůstalostní, my nebudeme proti tomu s tou změnou, když bude připuštěno, abychom mohli také my projednati pozůstalost svému klientu, není-li ve věci žádných komplikací: rozdílných zájmů dědických a pod. Stav nynější mohl by zůstati s tou změnou, že soudy by postupovaly projednávání pozůstalostí notářům jako soudním komisařům v každém případě, leč že by strana prohlásila do 14 dnů od vyzvání notáře k projednání, že pozůstalost si projedná sama. Stejně takových případů bylo by málo, kde advokáti projednávají pozůstalost sami, to jest, kde není nějakých komplikací, ježto strana si může pozůstalost projednati pouze tam sama, kde není žádných překážek. Ostatně v městech stejně soudy notářům pozůstalosti přenechávají, a tam, kde by to notáři zvláště potřebovali, na venkově, to ani ze známých důvodů mocenských nedocílí, ač myslíme, že by se to doporučovalo již z toho důvodu, aby se soudům ulevilo. Dosud to leží na vůli nesporného soudce, zda chce pozůstalost postoupiti notáři čili nic, a takový stav není příliš vhodný ani se stanoviska řádné správy.

8. Notáři nechtí, aby podléhali při přezkoumávání své pozůstalostní agendy neprávníkům, aktuárům, a aby tito

upravovali jejich útraty, to jest aby tito hodnotili jejich práci. Notáři chtí, aby podléhali pouze soudcům. Tento požadavek jejich podporujeme, uznáváme jej za správný. Byl by také správný náš požadavek, aby také naše práce byla přezkoumávána jen soudci, a nikým jiným.

9. Vedle toho neoficielně notáři vyžadují pensijní a starobní pojištění příslušníků svého stavu a toto volání jest voláním naším. Mám také za to, že uskutečnění této nutnosti nedocílíme odděleně, nýbrž společně, a také dojde-li k uskutečnění tohoto pojištění, měl by býti zřízen samostatný ústav pro advokáty a notáře a jejich koncipienty.

A nyní několik upřímných slov o tom, co nás dělí. Se strany kolegů notářů se vznáší požadavek, aby notáři byli jedině oprávněni sepisovati listiny, to jest, aby každá smlouva trhová, nájemní atd., dlužní úpis, kvitance a p. byla právně sepsána pouze notářem. Tento požadavek s druhé strany budí největší odpor se strany advokátů, a jeho neustálé vyzvedávání jest překážkou, proč oba stavy se nemohou sejíti. Prosíme, aby bylo uznáno, že notáři tento požadavek prosaditi nemohou, a aby tedy od něho upustili dobrovolně. Advokáti smířili se s tím, aby zůstal stav dosavadní, aby totiž pro určitá kvalifikovaná právní jednání zůstala vyhražena forma notářského spisu, brání se rozšíření této formy a nemohou vůbec přijati takovou úpravu, aby jim bylo znemožněno listiny vůbec sepisovati. Advokáti mají na mysli zejména advokáty venkovské, velkou většinu svého stavu, kteří by nemohli existovati, kdyby jim byly vzaty listiny. Na venkově jest vlastně notář advokátem s tím, že má svoji agendu notářskou na víc. Advokát sice má právo zastupovati před krajským soudem, avšak pro venkovského advokáta to není hlavní zdroj jeho výživy. Při sporech pod Kč 5.000.— nemohl by advokát býti živ, když by neměl agendy smluvní. — Konečně kolegové notáři nemohou tento svůj požadavek dosáhnouti také z toho důvodu, že při každé úpravě posuzuje se věc se stanoviska zájmu veřejnosti, nikoliv jen pro zájem jednoho stavu — advokátního nebo notářského — a zájem veřejnosti mluví pro to, aby obecenstvo právo hledající mělo možnost výběru svých právních přátelů, a nevidí se důvodu, proč by právě advokáti byli nebo měli býti vyloučeni z práva sepisovati listiny, když oni mají značné zkušenosti s tím, jak který institut právní, nebo jeho formulace v právním životě se jeví při zkoušce, kterou smlouvy musí podstoupiti: při sporech. Vzdělání pak advokáta a notáře jest stejné a není důvodu, aby oba stavy neměly stejné právo při agendě listinné.

Advokáti proto myslí, že volání notářů po výlučném právu listinném nemůže býti vyslyšeno z důvodů všeobecně platných, a myslí si, že by oběma stavům více prospělo, když by tento požadavek se strany notářů proti advokátům vznášen nebyl, aby však oba stavy snažily se prosaditi toto společné právo proti těm, kteří nemají ani stejné vzdělání, ani stejné zkušenosti, ani stejnou zodpovědnost vůči veřejnosti, jako mají tyto dva stavy příbuzné. Neodborným zhotovováním smluv utrpí obecenstvo značnou škodu — jsou toho každý den časté příklady, — takže musí býti obecenstvo chráněno před takovým obstaráváním práva, jako se děje pokoutnictvím pod jakýmkoliv jménem.

Jest proto mým přesvědčením, že jest nezbytně nutno, abychom zanechali mezi sebou neplodných šarvátek, svůj názor mezi sebou revidovali, a nastoupili společnou cestu za prosazením svých požadavků společných a to nejen v zájmu svém, jako zejména v zájmu veřejnosti.

Dr. ALOIS ŽOFKA:

O způsobech nabytí práva zástavního k věcem movitým.

(Dokončení.)

III.

Předeslavše v předcházejícím odstavci stručný výklad o principech, jež kodifikátory našeho občanského zákoníka při normování této partie ovládaly, a o jejich účelnosti, přikročme k interpretaci zákonných ustanovení, jak byly textovány.

§ 451 obč. zák. pod nadpisem »a) durch körperliche Übergabe« praví:

»Um das Pfandrecht wirklich zu erwerben, muss der mit einem Titel versehene Gläubiger die verpfändete Sache, wenn sie beweglich ist, in Verwahrung nehmen; ...«

§ 452 obč. zák. pod nadpisem »c) durch symbolische Übergabe« praví:

»Bei Verpfändung derjenigen beweglichen Sachen, welche keine körperliche Übergabe von Hand zu Hand zulassen, muss man sich, wie bei der Übertragung des Eigentumes (§ 427), solcher Zeichen bedienen, woraus jedermann die Verpfändung leicht erfahren kann. Wer diese Vorsicht unterlässt, haftet für die nachteiligen Folgen.«

Porovnáním těchto ustanovení s ustanoveními o způsobech odevzdání movitých věcí do vlastnictví (§§ 426 až 428 obč. zák.) by se snad na prvý pohled zdálo, že pro nabytí zástavního práva k movitostem lze užíti týchž forem jako u odevzdání do vlastnictví, případně by paralela taková svádčla k analogickému použití. Věc je však jiná. § 451 praví: »... muss der Gläubiger die verpfändete Sache in Verwahrung nehmen«, kdežto § 426 mluví pouze o »körperliche Übergabe von Hand zu Hand«. Tím tedy, že pro odevzdání movité věci (a to takové, pro kterou neplatí způsob nabytí upravený v § 452) do zástavy je normováno, že věřitel musí zastavenou věc vzíti do schování, ukládá se náležitost přísnější než pro nabytí práva vlastnického. To správně vystihl Tilsch (l. c. str. 33), který z toho dovozuje další důležitý fakt, že »vůle stran při aktu odevzdání směřovati musí k trvalé detenci věci zástavním věřitelem, neb užito tu bylo téhož výrazu, jako při smlouvě schovací (Verwahrung), která také k trvalé detenci směřuje.«[8]) Pregnantněji jest tento požadavek trvalé detence normován v pruském Landrechtu I. 20 § 104: »dass die Übergabe so geschehen müsse, dass die Sache in die körperliche Gewahrsame des Gläubigers wirklich gelange und darin verbleibe« — stejně i v právu francouzském Cod. civ. čl. 2076. — Ta okolnost, že v zákoně se výslovně nenormuje, aby zástavní věřitel zástavu ve svém schování podržel, není proto rozhodná. Náš nejvyšší soud sice v důvodech k rozhodnutí z 8. července 1924 Rv I 745/24, Vážný č. 4050, uvádí, že »jako věcné odevzdání (§ 451 obč. zák.), tak i odevzdání znameními (§ 452 obč.

[8]) Srv. i rozh. nejv. soud. dvora z 20. května 1875 Gl. U. č. 5730, jež praví: »Zur Constituirung eines Pfandrechts genügt nicht bloss die körperliche Übergabe der Pfandsache an den Gläubiger; er muss auch die Sache in seine Verwahrung nehmen und sich daher zu derselben in ein solches Verhältniss setzen, dass er jederzeit darüber disponiren kann. Diese Voraussetzung trifft nicht zu, wo die Sache zwar dem Gläubiger übergeben, allein von ihm dem Verpfänder zur Benutzung wieder überlassen worden ist.«